

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»



Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

28 20 23р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 “Міжнародні економічні відносини”

Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна історія». - Одеса: ОНУ,  
2023. 17 с.

**Розробники:**

Пічугіна Ю.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від. "28" серпня 2023р.

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_

(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)  
(ім'я Прізвище)

Погоджено із гарантом ОПП

\_\_\_\_\_

(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)  
(ім'я Прізвище)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)  
Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від. "28" серпня 2023р.

Голова НМК

\_\_\_\_\_

(Олег ХОРОШИЛОВ)  
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри \_\_\_\_\_

Протокол № \_\_\_ від. "\_\_\_" \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_

(\_\_\_\_\_)  
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри \_\_\_\_\_

Протокол № \_\_\_ від. "\_\_\_" \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_

(\_\_\_\_\_)  
(ім'я Прізвище)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів – 3  годин - 90  змістовних модулів – 2	Галузь знань: 29 – Міжнародні відносини  Спеціальність: 292 – Міжнародні економічні відносини  Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<b>Обов’язкова</b>	
		<b><i>Рік підготовки:</i></b>	
		1-й	1-й
		<b><i>Семестр</i></b>	
		1-й	2-й
		<b><i>Лекції</i></b>	
		20 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		<b><i>Лабораторні</i></b>	
		-	-
		<b><i>Самостійна робота</i></b>	
		54 год.	82 год.
		<i>Форма підсумкового контролю:</i> залік	

## 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета дисципліни** - формування системи знань з порівняльного історико-економічного аналізу моделей розвитку світового господарства.

### **Завдання дисципліни:**

- формування цілісного бачення історії економіки;
- опанування студентами навичками аналізу історико-економічної інформації;
- поглиблення та обґрунтування знань з економічної теорії та перевірка істинності економічних теорій;
- формування у студентів принципів економічного мислення, надання йому реалізму, історизму та масштабності.

Курс „ Економічна історія ” складається з двох змістовних модулів, сукупність яких відповідає проблемному полю цієї науки.

Кількість лекційних та практичних занять визначається навчальним планом спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» і має максимально враховувати вимоги державного стандарту до комплексної освіти у ЗВО України.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

**ІК:** Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв’язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

### **а) загальних (ЗК):**

**ЗК 02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

**ЗК8.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**ЗК10.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

**ЗК12.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

### **б) спеціальних (СК):**

**СК2.** Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

**СК4.** Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

**СК8.** Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв’язків між суб’єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними

СК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

### **Програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 4 Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 11 Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН 12 Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН 18 Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- зміст основних категорій дисципліни, її предмет, метод та задачі вивчення;
- закономірності розвитку господарства країн світу;
- методiku аналізу історико-економічної інформації;
- особливості розвитку економіки України.

**вміти:**

- діагностувати стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства;
- проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;
- визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів;
- здійснювати самостійне критичне осмислення закономірностей розвитку господарства
- здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові;
- розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

## **3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1**

#### **«СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ»**

#### **Тема 1. Предмет і метод економічної історії.**

Мета, завдання та функції дисципліни. Взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Економічна історія як хронологічний опис розвитку світової економіки. Мета та завдання курсу, його суспільна, навчальна та практична функції. Предмет та методологія дисципліни. Економічна історія як нероздільне дослідження економічного розвитку світової економіки. Методологія дослідження курсу. Універсальні та спеціальні методи, що застосовуються для пізнання предмету економічної історії.

Основні підходи та критерії до періодизації економічної історії. Трифазна схема економічного розвитку людства. Технократичні теорії. Теорії “індустріального суспільства”. Теорія “стадій суспільного розвитку”. Концепція “постіндустріального” (інформаційного) суспільства. Теорія “держави загального благоденства”. Формаційний підхід до періодизації процесу економічного розвитку суспільства. Еволюція цивілізації: горизонтальний та вертикальний аспект.

## **Тема 2. Господарські форми економіки первісного суспільства та країн Давнього Сходу.**

Основні риси господарства первісного суспільства. Первісна доба як найтриваліший період в історії людства. Загальна характеристика первісного господарства та основні етапи його розвитку. Виникнення землеробства, скотарства, зародження ремесла. Перший поділ праці та перехід від привласнюючого господарства до відтворюючого. Громада як головна господарська форма первісної доби. Найперші цивілізації: Давній Єгипет, Межиріччя (Шумер, Ур, Вавилонське царство), Давня Індія, Китай. Господарство українських земель. Трипільська культура. Основні причини занепаду первісної господарської системи. Зародження рабовласництва.

## **Тема 3. Формування та занепад античних держав.**

Рабовласництво як господарська форма періоду формування світових цивілізацій. Фази еволюції та варіації розвитку рабовласництва (східне та античне рабство). Галузева структура економіки, основні форми організації виробництва в сільському господарстві та ремісництві, економічні функції держави. Господарсько-технічні досягнення античних держав. Внутрішня та зовнішня торгівля. Генеза грошей, кредиту та податків. Антична система господарства у Давній Греції. Господарський розвиток Давнього Риму. Основні чинники розвитку і занепаду Давнього Риму. Господарство скіфів та античних міст українського Причорномор'я. Економічний розвиток східнослов'янських племен.

## **Тема 4. Господарство суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя.**

Становлення та розвиток феодальної системи господарювання. Періодизація та основні риси феодального господарства. Форми феодального землеволодіння (алод, бенефіцій, феоде). Особливості землеволодіння в Київській державі. Галузева структура, основні господарські форми (феодальне та селянське господарство, ремісничий цех, торгова гільдія). Розвиток середньовічних міст та їх роль у становленні ринку. Галузева структура середньовічного ремесла та дрібнотоварне виробництво. Розвиток міст, ремесел та торгівлі в Київській Русі. Економічні наслідки Великих географічних відкриттів. Створення колоніальної системи. Становлення світового ринку, зміни в напрямках торгівельних зв'язків.

## **Тема 5. Мануфактурний період світової економіки.**

Первісне накопичення капіталу, його джерела, методи та особливості у провідних країнах світу. Основні чинники становлення мануфактурного виробництва та його типи. Галузева та територіальна структура економіки провідних країн. Буржуазні революції в Європі, їх економічні та фінансові програми: Нідерланди, Англія, Франція. Форми організації торгівлі. Становлення буржуазних відносин в аграрному секторі. "Прусський" та "американський" шляхи розвитку капіталізму в сільському господарстві. Аграрні відносини в козацько-гетьманську добу в Україні. Формування українського національного ринку. Колонізація Запоріжжя і Причорноморських степів. Розвиток господарства Запорозької Січі.

## **ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2**

### **«ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ»**

#### **Тема 6. Промисловий переворот у провідних країнах світу.**

Передумови промислової революції та її роль у розвитку продуктивних сил. Промисловий переворот в Англії як батьківщини промислового перевороту, його джерела, напрямки та соціально-економічні наслідки. Особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США, Східної та Західної України. Міжнародний поділ праці. Протекціонізм та система реальних податків. Зростання еміграційних процесів з країн Західної Європи та їх причини. Економічний розвиток США.

#### **Тема 7. Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції.**

Господарство провідних країн світу в другій половині XIX – початку XX ст. Науково-технічний прогрес та його наслідки. Структурні зміни в економіці провідних країн світу. Економічне піднесення США та Німеччини. Особливості промислового розвитку Англії та Франції. Становлення індустріального суспільства в Японії. Міжнародні економічні відносини розвинених країн. Особливості індустріалізації та реформування відносин у сільському господарстві України.

#### **Тема 8. Господарство в період державно- монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації.**

Економічні наслідки Першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини та їх роль у післявоєнному розвитку європейських країн. Роль плану Дауеса у стабілізації та відновленні Німеччини. Світова економічна криза 1929 – 1933 рр. XX ст. Причини виникнення, особливості протікання та шляхи виходу зі світової економічної кризи у провідних країнах світу. План Маршалла, його сутність та мета. Економічні наслідки Другої світової війни. Передумови і наслідки прискореного розвитку Німеччини та Японії. Особливості післявоєнної відбудови економіки України.

#### **Тема 9. Світове господарство у другій половині XX ст. - початку XXI ст.**

Характеристика та специфічні риси економіки розвинених країн. Основи економічного зростання США. Економічний розвиток Японії. Економіка країн Західної Європи. Глобалізаційні процеси в світовій економіці та їх наслідки. Тенденції до інтегрування та "розбігання" країн. Інтеграційні процеси в Західній

Європі - створення Європейського Союзу. Україна в період кризи адміністративно-командної системи та шляхи реформування господарства України. Світова економічна криза 2008 р. та особливості виходу з неї країн Західної Європи і США. Роль та значення окремих країн і регіонів у світовій економіці. Три світових центра капіталізму: США, Західна Європа та Японія.

#### **Тема 10. Загальна характеристика економіки країн, що розвиваються.**

Класифікація та особливості економіки країн, що розвиваються. Нафтоекспортні, нові індустріальні, країни значного потенціалу, сировинні придатки і “бананові республіки”. Чинники економічного розвитку країн, що розвиваються. Соціально- економічні проблеми країн, що розвиваються. Розвиток нових індустріальних країн та країн - експортерів нафти. Економіка країн Південно-Західної, Південної та Південно-Східної Азії. Економіка слаборозвинених країн Африки. Інтеграційні об'єднання в країнах, що розвиваються.

### **4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	сп		л	п/с	лаб	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<b>Змістовий модуль 1 «Становлення економіки»</b>										
Тема 1. Предмет і метод економічної історії.	7	2	1		4	8				8
Тема 2. Господарські форми економіки первісного суспільства та країн Давнього Сходу.	8	2	1		5	8				8
Тема 3. Формування та занепад античних держав.	9	2	2		5	8				8
Тема 4. Господарство суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя.	9	2	2		5	8				8



Тема 5. Мануфактурний період світової економіки.	9	2	2		5	10	1	1		8
Разом за змістовним модулем 1	42	10	8		24	42	1	1		40
<b>Змістовий модуль 2 «Економічна історія сучасного розвитку світової економіки»</b>										
Тема 6. Промисловий переворот у провідних країнах світу.	9	2	1		6	8				8
Тема 7. Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції.	9	2	1		6	8				8
Тема 8. Господарство в період державно- монополістичног о розвитку суспільств Європейської цивілізації.	10	2	2		6	10	1	1		8
Тема 9. Світове господарство у другій половині XX ст. - початку XXI ст.	10	2	2		6	11	1	1		9
Тема 10. Загальна характеристика економіки країн, що розвиваються.	10	2	2		6	11	1	1		9
Разом за змістовним модулем 2	48	10	8		30	48	3	3		42
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>20</b>	<b>16</b>	<b>-</b>	<b>54</b>	<b>90</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>-</b>	<b>82</b>

\* - за наявності

## **5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

*Не передбачено планом*

## 6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
<b>Змістовий модуль 1 «Становлення економіки»</b>			
1.	Тема 1. Предмет і метод економічної історії.	1	
2.	Тема 2. Господарські форми економіки первісного суспільства та країн Давнього Сходу.	1	
3.	Тема 3. Формування та занепад античних держав.	2	
4.	Тема 4. Господарство суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя.	2	
5.	Тема 5. Мануфактурний період світової економіки.	2	1
6.	Разом за змістовним модулем 1	8	1
<b>Змістовий модуль 2 «Економічна історія сучасного розвитку світової економіки»</b>			
7.	Тема 6. Промисловий переворот у провідних країнах світу.	1	
8.	Тема 7. Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції.	1	
9.	Тема 8. Господарство в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації.	2	1
10.	Тема 9. Світове господарство у другій половині ХХ ст. - початку ХХІ ст.	2	1
11.	Тема 10. Загальна характеристика економіки країн, що розвиваються.	2	1
12.	Разом за змістовним модулем 2	8	3
<b>Разом</b>		<b>16</b>	<b>4</b>

## 7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені.

## 8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	НАЗВА ТЕМИ / ВИДИ ЗАВДАНЬ	Кількість годин
---	---------------------------	-----------------

		Денна форма	Заочна форма
<b>Змістовий модуль 1 «Становлення економіки»</b>			
1.	Тема «Предмет і метод економічної історії»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	4	8
2.	Тема «Господарські форми економіки первісного суспільства та країн Давнього Сходу»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	5	8
3.	Тема «Формування та занепад античних держав»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	5	8
4.	Тема «Господарство суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту, рішення практичних задач.	5	8
5.	Тема «Мануфактурний період світової економіки»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	5	8
<b>Змістовий модуль 2 «Економічна історія сучасного розвитку світової економіки»</b>			
6.	Тема «Промисловий переворот у провідних країнах світу»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	6	8
7.	Тема «Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	6	8
8.	Тема «Господарство в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до	6	8

	захисту, рішення практичних задач.		
9.	Тема «Світове господарство у другій половині ХХ ст. - початку ХХІ ст.»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	6	9
10.	Тема «Загальна характеристика економіки країн, що розвиваються»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	6	9
<b>Разом</b>		<b>54</b>	<b>82</b>

## 9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій, підготовка та захист рефератів;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрування (у вигляді роздаткового / ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання задач (в т.ч. розрахункових задач), виконання ситуаційних вправ / обговорення проблемних ситуацій, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

## 10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

### **Поточний і періодичний контроль:**

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами
  - тестів для самоперевірки, оцінювання розв'язання задач, виконання вправ;
  - тестовий контроль: тестування бланкове за змістовними модулями.

Підсумковий контроль - залік

### Критерії оцінювання

<b>Поточний контроль</b>										<b>Сума балів</b>
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	100 балів
Разом за змістовним модулем 1: 50 балів					Разом за змістовним модулем 2: 50 балів					

## **11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

1. Мета, завдання та функції дисципліни. Взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
2. Економічна історія як хронологічний опис розвитку світової економіки.
3. Методологія дослідження курсу. Універсальні та спеціальні методи, що застосовуються для пізнання предмету економічної історії.
4. Основні підходи та критерії до періодизації економічної історії.
5. Основні риси господарства первісного суспільства.
6. Перший поділ праці та перехід від привласнюючого господарства до відтворюючого.
7. Найперші цивілізації: Давній Єгипет, Межиріччя (Шумер, Ур, Вавилонське царство), Давня Індія, Китай.
8. Основні причини занепаду первісної господарської системи. Зародження рабовласництва.
9. Рабовласництво як господарська форма періоду формування світових цивілізацій.
10. Фази еволюції та варіації розвитку рабовласництва (східне та античне рабство).
11. Галузева структура економіки, основні форми організації виробництва в сільському господарстві та ремісництві, економічні функції держави.
12. Господарсько-технічні досягнення античних держав. Внутрішня та зовнішня торгівля.
13. Генеза грошей, кредиту та податків.
14. Господарство суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя.
15. Становлення та розвиток феодальної системи господарювання.
16. Періодизація та основні риси феодального господарства. Форми феодального землеволодіння (алод, бенефіцій, феоде). Особливості землеволодіння в Київській державі.
17. Економічні наслідки Великих географічних відкриттів.
18. Створення колоніальної системи.
19. Становлення світового ринку, зміни в напрямках торгівельних зв'язків.
20. Первісне накопичення капіталу, його джерела, методи та особливості у провідних країнах світу.
21. Основні чинники становлення мануфактурного виробництва та його типи. Буржуазні революції в Європі, їх економічні та фінансові програми.
22. "Пруський" та "американський" шляхи розвитку капіталізму в сільському господарстві.
23. Аграрні відносини в козацько-гетьманську добу в Україні. Формування українського національного ринку.
24. Передумови промислової революції та її роль у розвитку продуктивних сил.
25. Промисловий переворот в Англії як батьківщини промислового перевороту, його джерела, напрямки та соціально-економічні наслідки.

26. Особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США, Східної та Західної України. Міжнародний поділ праці.
27. Господарство провідних країн світу в другій половині XIX – початку XX ст.
28. Науково-технічний прогрес та його наслідки. Структурні зміни в економіці провідних країн світу.
29. Особливості індустріалізації та реформування відносин у сільському господарстві України.
30. Господарство в період державно- монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації.
31. Економічні наслідки Першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини та їх роль у післявоєнному розвитку європейських країн.
32. Роль плану Дауеса у стабілізації та відновленні Німеччини.
33. Світова економічна криза 1929 – 1933 рр. XX ст. Причини виникнення, особливості протікання та шляхи виходу зі світової економічної кризи у провідних країнах світу.
34. План Маршалла, його сутність та мета.
35. Економічні наслідки Другої світової війни.
36. Передумови і наслідки прискореного розвитку Німеччини та Японії.
37. Особливості післявоєнної відбудови економіки України.
38. Характеристика та специфічні риси економіки розвинених країн.
39. Глобалізаційні процеси в світовій економіці та їх наслідки.
40. Тенденції до інтегрування та "розбігання" країн.
41. Інтеграційні процеси в Західній Європі - створення Європейського Союзу.
42. Україна в період кризи адміністративно-командної системи та шляхи реформування господарства України.
43. Світова економічна криза 2008 р. та особливості виходу з неї країн Західної Європи і США.
44. Класифікація та особливості економіки країн, що розвиваються.
45. Інтеграційні об'єднання в країнах, що розвиваються.

## 12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень
зараховано	<b>90 - 100</b>	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Студент демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Студент вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань. Студент може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдань, виконує завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання завдань при самостійній роботі.
зараховано	85 - 89	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття). Студент має стійкі навички виконання завдань.
	75 - 84	Студент виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності. Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
зараховано	70 - 74	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину

		навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Студент знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків. Студент має елементарні навички виконання завдань.
	60 - 69	Студент не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Студент надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу. Студент може використовувати знання лише в стандартних ситуаціях, має нестійкі навички виконання завдань, робить дуже багато теоретичних помилок.
незараховано з можливістю повторного складання	35 - 59	Студент не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає грубі змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки. Студент здатний виконати лише частину завдань виключно за допомогою викладача. У студента відсутні сформовані уміння та навички.
незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 - 34	Студент не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдань, погребує постійної допомоги викладача.

### **13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

- робоча програма навчальної дисципліни;
- Силабус;
- приклади документів (роздатковий / ілюстративний матеріал);
- тестові завдання;
- навчальна та спеціальна література;
- інформаційні ресурси (електронні).

### **14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

#### **Основна література:**

1. Козлова А.І. Економічна історія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 342 с.
2. Економічна історія: навчальний посібник / Т.В.Ус, Т.Є.Калашник, І.Ф.Лісна та ін. Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. 244 с.



3. Літвін В.М. Економічна історія України: історико-економічні дослідження: в 2 томах. К., 2011. Том 1. 695 с. Том 2. 607 с
4. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки: підручник. К.: Знання, 2011. 646 с.
5. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 476 с.
6. Найл Кіштайні. Коротка історія економіки / переклад Калинюк А. К.: Наш Формат, 2022. 256 с.
7. Ковальчук В.М. Світова економіка: її історія та дослідники. 2-ге видання.(Зб. ф.) К.: ЦУЛ, 2019. 632 с.
8. Економіка зарубіжних країн: підручник / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. М. Згуровський, С. В. Нараєвський. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2017. 400 с.
9. Економічна історія: курс лекцій для здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 051 «Економіка» / уклад. : І. Б. Золотих. Миколаїв : МНАУ, 2020. 120 с.

### **Додаткова література:**

1. Історія економіки та економічної думки: конспект лекцій/ Укладачі: Пікулик О.І., Зеленко В.А. Шпарик Х.В. ЛЬВІВ, 2018. 121 с.
2. Беренда С.В. Еволюція економічної інтеграції в країнах Європи: монографія. Х.: ХНУ ім. В. Каразіна, 2010. 167 с.
3. Кравчук, Ю.Б. Економічна історія : навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2014. 223 с.
4. Михайлуца М., Погромський В., Савельєва І. Україна в історії міжнародних економічних відносин (XX – початок XXI ст.): навч. посіб. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 358 с.
5. Економіка зарубіжних країн: конспект лекцій: навчальний посібник / С. В. Нараєвський, К.Ю. Редько: КПІ ім. Ігоря Сікорського Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 104 с.
6. Економіка зарубіжних країн: підручник / Голіков А., Черномаз П., Дейнека Д. та інш. К. : ЦНЛ, 2019. 400 с.

## **15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ**

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби статистики України. Розділ «Статистична інформація»
2. <https://ec.europa.eu/eurostat/> - Офіційний сайт ЄС. Розділ «Статистична інформація»
3. Національна бібліотека України імені Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Бази статистичної інформації даних та публікацій ООН : веб-сайт. URL: [www.un.org/ru/databases/](http://www.un.org/ru/databases/)
5. Всесвітній банк : веб-сайт. URL: [www.worldbank.org](http://www.worldbank.org)